

Briselē, 2026. gada 12. maijā
(OR. en)

8931/26
ADD 1

**Starpiestāžu lieta:
2026/0060 (NLE)**

**RECH 207
RELEX 601**

PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome

Iepri. dok. Nr.: 8120/26

Temats: *Gatavošanās Padomes (Konkurētspēja (iekšējais tirgus, rūpniecība, pētniecība un kosmos)) sanāksmei 2026. gada 28. un 29. maijā*
Padomes lēmums par Eiropas Savienības zinātnes diplomātijas satvaru
- pieņemšana

PADOMES IETEIKUMS

par Eiropas Savienības zinātnes diplomātijas satvaru

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu saistībā ar tā 182. panta 5. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Zinātne ir globāls sabiedriskais labums, kas paplašina zināšanu robežas un ar fundamentālo un lietišķo pētījumu palīdzību rada risinājumus cilvēces labā gan publiskajā, gan privātajā sektorā.
- (2) Zinātnes universālā valoda spēj vienot un iedvesmot cilvēkus un nācijas.
- (3) Zinātne vienmēr ir bijusi Eiropas integrācijas virzītājspēks, un tā palīdz veidot Eiropas identitāti, pamatojoties uz kopīgiem principiem un vērtībām.
- (4) Zinātne, pētniecība, inovācija un augstākā izglītība ir Savienības maigās varas pamatelementi un palīdz uzlabot Savienības attiecības ar trešām valstīm.

- (5) Ir jānodrošina tāda starptautiskā sadarbība pētniecības un inovācijas jomā, kas ir gan atvērta, gan droša, saskaņā ar principu “tik atvērti, cik iespējams, tik slēgti, cik vajadzīgs” atbilstīgi Padomes ieteikumam par pētniecības drošības uzlabošanu¹.
- (6) Pētniecība un inovācija ir Savienības konkurētspējas, noturības, labklājības un sabiedrības labbūtības pamatā un vienlaikus palīdz arī aizsargāt tās intereses un vērtības.
- (7) “Apvārsnis Eiropa” ir pasaulē lielākā daudzpusējā pētniecības un inovāciju programma, kurā var piedalīties trešās valstis, tostarp, iesaistot programmā uzticamas partnervalstis no Savienības kaimiņreģiona un ārpus tā, kā arī ļaujot tajā piedalīties pētniekiem no visas pasaules.
- (8) Iniciatīvas “Zinātnei izvēlies Eiropu”² mērķis ir padarīt Savienību pievilcīgāku pētniekiem no visas pasaules, jo īpaši, izmantojot Eiropas Pētniecības padomes (EPP) dotācijas³, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības (MSCA)⁴ un valsts un, attiecīgā gadījumā, vietējā līmenī paredzētus instrumentus.
- (9) Revolucionāru tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta (MI) vai kvantu tehnoloģiju, izstrāde un ieviešana veicina globālās konkurences palielināšanos un būtiski ietekmē cilvēku dzīvi. MI kā pārveidojoša spēka izmantošana zinātnē rada vēl nepieredzētas iespējas, kā arī problēmas saistībā ar, piemēram, intelektuālo īpašumu, datu pārvaldību, zinātniskajām publikācijām, modeļu kopīgošanu, piekļuvi zināšanām un datošanai, kā arī zinātnisko ētiku un integritāti.

---

¹ Padomes Ieteikums (2024. gada 23. maijs) par pētniecības drošības stiprināšanu, OV C 3510, 30.5.2024.

² https://commission.europa.eu/topics/research-and-innovation/choose-europe_en

³ <https://erc.europa.eu/homepage>

⁴ <https://marie-sklodowska-curie-actions.ec.europa.eu/>

- (10) Savienība saskaras ar neprognozējamu ģeopolitisko vidi, ko raksturo pieaugošs spiediens uz starptautisko sadarbību, demokrātiju, multilaterālismu, tiesiskumu un pašu zinātni.
- (11) Valstiskie un nevalstiskie dalībnieki izdara arvien lielāku spiedienu uz globālajiem labumiem un kopresursiem, tostarp uz teritorijām, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas.
- (12) Progress Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam ⁵ un ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā vai planētas trīskāršās krīzes pārvarēšanā, kuru veido klimata pārmaiņas, bioloģiskās daudzveidības izzušana un piesārņojums, nav bijis apmierinošs, tāpēc valstīm ir jāveic kopīgs darbs, kas pamatojas uz zinātniskiem pierādījumiem.
- (13) Savienība un tās dalībvalstis ir vienas no galvenajām veicinātājām tādām globālām starpvaldību zinātnes un politikas struktūrām kā Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (IPCC) ⁶, Starpvaldību zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (IPBES) ⁷ un Starpvaldību zinātnes un politikas grupa attiecībā uz ķimikālijām, atkritumiem un piesārņojuma novēršanu (ISP-CWP) ⁸.
- (14) Pētniecība sniedz vajadzīgos pierādījumus starptautisku nolīgumu pamatošanai un attiecīgā gadījumā politikas lēmumu atbalstīšanai plašā nozaru diplomātiju klāstā.
- (15) Ārpolitika un drošības politika, tostarp kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP), ietekmē pētniecības un inovācijas politiku gan tieši, piemēram, nosakot ierobežojumus sadarbībai ar konkrētiem starptautiskajiem partneriem un konkurentiem, gan netieši, piemēram, veicinot starptautisko sadarbību pētniecības jomā un radot vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

---

⁵ <https://sdgs.un.org/2030agenda>

⁶ <https://www.ipcc.ch/>

⁷ <https://www.ipbes.net/>

⁸ <https://www.unep.org/isp-cwp>

- (16) Tā kā zināšanas, pētniecība un inovācija vairāk nekā jebkad agrāk izpaužas varā un ģeopolitiskā ietekmē, labāka Savienības pētniecības un inovācijas aktīvu izmantošana un dažādu stratēģisko partnerību veidošana būtu ieguvums spēcīgai un neatkarīgai Savienībai.
- (17) Ņemot vērā pieaugošo saikni starp zinātni, tehnoloģiju un inovāciju, no vienas puses, un ārpolitiku un drošības politiku, no otras puses, kā tas atspoguļots daudzos Savienības politikas dokumentos ⁹ un nesenos nozīmīgos ziņojumos ¹⁰, ir vajadzīgs Eiropas Savienības zinātnes diplomātijas satvars.

---

⁹ Cita starpā Komisijas paziņojumā par globālo pieeju pētniecībai un inovācijai, COM(2021) 252 final, 18.5.2021., un ar to saistītajos Padomes secinājumos, 12301/21, 28.9.2021.; Kopīgā paziņojumā par ES ieguldījuma stiprināšanu uz noteikumiem balstītā multilaterālismā, JOIN(2021) 3 final, 17.2.2021. Padomes secinājumos par vērtībām un principiem starptautiskajai sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā, 10125/22, 10.6.2022.; Padomes secinājumos par pētniecības un inovācijas nozīmi un ietekmes stiprināšanu politikas izstrādes procesā Savienībā, 16450/23, 8.12.2023.; Komisijas paziņojumā par Eiropas pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru stratēģiju, COM(2025) 497 final/2, 30.9.2025.; Kopīgā paziņojumā par ES ekonomiskās drošības stiprināšanu, JOIN(2025) 977 final, 3.12.2025.; Padomes Ieteikumā (2024. gada 23. maijs) par pētniecības drošības stiprināšanu (OV C, C/2024/3510, 30.5.2024.).

¹⁰ Enrico Letta, *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens*, 2024; Eiropas Komisija, *The future of European competitiveness. Part A, A competitiveness strategy for Europe*, Eiropas Savienības publikāciju birojs, 2025; Eiropas Komisija, *Align, act, accelerate – Research, technology and innovation to boost European competitiveness*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2024; Eiropas Komisija, *A European framework for science diplomacy – Recommendations of the EU Science Diplomacy Working Groups*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2025.

- (18) Savstarpēji sasaistot dialogu starp zinātni un diplomātiju un stiprinot to, zinātnes diplomātijai ir būtiska nozīme, lai:
- a) aizsargātu un veicinātu Savienības demokrātiskās vērtības, stratēģiskās intereses un tehnoloģisko un datu suverenitāti;
  - b) stiprinātu Savienības pozīciju būt par vienu no vadošajām pasaules zinātnes un tehnoloģiju jomas dalībniecēm, izmantojot atvērtu un drošu starptautisko zinātnisko sadarbību;
  - c) palielinātu uzticēšanos zinātnei, veicinātu zinātnisko ieteikumu izmantošanu lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī veicinātu sabiedrības iesaisti;
  - d) maksimāli izmantotu Savienības pētniecības un inovācijas ietekmi miera, cilvēktiesību aizsardzības, multilaterālisma un noteikumos balstītas starptautiskās kārtības panākšanai; un
  - e) stiprinātu Savienības apņemšanos ilgtspējīgi pārvaldīt globālos sabiedriskos labumus un kopresursus, cīnītos pret planētas trīskāršo krīzi, ko rada klimata pārmaiņas, bioloģiskās daudzveidības izzušana un piesārņojums, un palīdzētu izpildīt Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus.
- (19) Savienības zinātnes diplomātija:
- a) arī turpmāk būtu jābalsta uz Savienības pamatvērtībām, kas noteiktas Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā, tostarp brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu;

- b) jo īpaši būtu jābalsta uz principiem un vērtībām, kuras ir pamatā starptautiskajai sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā, kas izklāstīta Globālajā pieejā pētniecībai un inovācijai ¹¹, Eiropas Pētniecības un inovācijas paktā ¹², Marseļas deklarācijā par starptautisko sadarbību pētniecības un inovācijās ¹³ un Briseles paziņojumā “Daudzpusējs dialogs par starptautiskās sadarbības principiem un vērtībām pētniecības un inovācijas jomā” ¹⁴, jo īpaši tā būtu jābalsta uz akadēmisko brīvību un zinātniskās pētniecības brīvību, zinātnisko izcilību, pētniecības ētiku un integritāti, pētniecības drošību, dzimumu līdztiesību, vienlīdzīgām iespējām visiem, daudzveidību un iekļaušanu, atvērto zinātnei un atvērtajiem datiem, kā arī pierādījumos balstītu politikas veidošanu;
- c) būtu jāīsteno, pilnībā ievērojot attiecīgās kompetences, kas noteiktas Līgumā, un saskaņā ar Savienības ārējo darbību un attiecīgajām programmām, jo īpaši pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”.
- (20) Zinātnes diplomātiju nevajadzētu izmantot kā mehānismu, lai vājinātu Savienības līmeņa sankcijas.
- (21) Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (*UNESCO*) un citas daudzpusējas organizācijas veicina globālus un reģionālus dialogus par zinātnes diplomātiju, kuros Savienībai būtu jāiesaistās.
- (22) Lai īstenotu savas intereses un iesaistītu valsts un nevalstiskos dalībniekus, Savienībai zinātnes diplomātijā jārīkojas stratēģiski un koordinēti attiecībā pret saviem globālajiem partneriem un konkurentiem, kuri iegulda paši savās zinātnes diplomātijas spējās.

---

¹¹ Komisijas paziņojums par globālo pieeju pētniecībai un inovācijai, COM(2021)252 final, 18.5.2021.

¹² Padomes Ieteikums (ES) 2021/2122 (2021. gada 26. novembris) par Eiropas pētniecības un inovācijas paktu, OV L 431, 2.12.2021.

¹³ <https://www.enseignementsup-recherche.gouv.fr/sites/default/files/2022-03/d-claration-de-marseille--17072.pdf>

¹⁴ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/94d6bb42-1fe7-478c-b6b4-d0be4dfb0204_en?filename=brussels-ministerial-statement-2024-02.pdf

- (23) Ir jāstiprina līdztiesīgas un savstarpēji izdevīgas partnerības ar globālajiem dienvidiem, jo īpaši Savienībai stratēģiski svarīgos reģionos, tostarp, izmantojot *Global Gateway* Eiropas komandas iniciatīvas un trīspusējas sadarbības mehānismus, lai atbalstītu jaunos pētniekus un intelektuālā darbaspēka apriņķi, stiprinātu zinātniskās spējas, novērstu asimetriju pētniecībā, veicinātu zināšanu līdzradīšanu un risinātu kopīgas globālas problēmas.
- (24) Vairākas dalībvalstis strādā pie savām valsts zinātnes diplomātijas stratēģijām un ir tās pieņēmušas un stiprina savu diplomātisko dienestu zinātniskās un tehnoloģiskās spējas gan savā valstī, gan ārvalstīs.
- (25) Ņemot vērā lielo notiekošo pasākumu skaitu, ir jāveicina saskaņotība un jāoptimizē resursu izmantošana zinātnes diplomātijā gan Savienības, gan dalībvalstu līmenī. Šajā nolūkā ir vajadzīga koordinācija, savstarpēja mācīšanās no līdzbiedriem un paraugprakses apmaiņa, un attiecīgā gadījumā Komisijai būtu jāsniedz pielāgoti norādījumi un palīdzība dalībvalstīm, ņemot vērā to īpašo situāciju un pastāvošās atšķirības.
- (26) Zinātnes diplomācija var sekmēt Eiropas Pētniecības telpas (EPT) turpmāku attīstību un ieviešanu gan iekšēji, gan attiecībā uz tās ārējo dimensiju. Tāpēc Eiropas Savienības zinātnes diplomātijas satvara izveide ir iekļauta EPT politikas programmā 2025.–2027. gadam¹⁵, kas sekmē darbu pie “piektās brīvības” koncepcijas – vienotā pētniecības un inovācijas tirgus¹⁶.

---

¹⁵ Padomes Ieteikums (2025. gada 24. jūnijs) par Eiropas Pētniecības telpas politikas programmu 2025.–2027. gadam, OV C, C/2025/3593, 30.6.2025.

¹⁶ Enrico Letta, turpat.

- (27) Savienībai ir spēcīgs mantojums, ko ir veidojušas iniciatīvas, kuras bija globālās zinātnes diplomātijas pamatā, tostarp Eiropas Kodolpētījumu organizācija (*CERN*)¹⁷ un Starptautiskais lietišķās sistēmanalīzes institūts (*IASA*)¹⁸. Pēdējos gados ir izveidojusies dinamiska Eiropas zinātnes diplomātijas zinātnieku un praktizējošo speciālistu kopiena, un tā rezultātā, piemēram, ir izveidota ES Zinātnes diplomātijas alianse¹⁹ un ES ārlietu ministriju zinātnes diplomātijas un konsultāciju tīkls²⁰.
- (28) Savienībai un tās dalībvalstīm tāpēc būtu jāklūst par globālajiem līderiem zinātnes diplomātijā, lai aizstāvētu savas intereses, veicinātu Eiropas vērtības un kalpotu globālajam sabiedriskajam labumam.
- (29) Šajā ieteikumā:
- a) “zinātne” ir sistemātiska fiziskās un sociālās pasaules struktūras un uzvedības izpēte, izmantojot novērošanu, eksperimentējot, analizējot, interpretējot un pārbaudot teorijas, ņemot vērā gūtos empīriskos pierādījumus. Tā ietver dabaszinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātnes, matemātiku un medicīnu, kā arī sociālās zinātnes, humanitārās zinātnes un mākslu un aptver gan fundamentālos, gan lietišķos pētījumus publiskajā un privātajā sektorā;
  - b) “diplomātija” ir starptautisko attiecību veidošana, ko veic valsts un nevalstiskie dalībnieki, izmantojot miermīlīgus līdzekļus, piemēram, dialogu un sarunas, tostarp ar pārstāvju starpniecību ārvalstīs;
  - c) “zinātnes diplomātija” ir tieša vai netieša zinātnes, zinātnisko pierādījumu un zinātniskās sadarbības izmantošana nolūkā pamatot un atbalstīt ārpolitiku dažādos līmeņos, kā arī diplomātijas izvērsšana nolūkā atbalstīt un veicināt starptautisko sadarbību un zinātnes progresu.

---

¹⁷ <https://home.cern/>

¹⁸ <https://iasa.ac.at/>

¹⁹ <https://www.science-diplomacy.eu/>

²⁰ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-research-and-innovation/europe-world/international-cooperation/science-diplomacy_en#eu-ministries-of-foreign-affairs-science-diplomacy-and-advice-network

- (30) Šis ieteikums neskar dalībvalstu kompetenci nevienā politikas jomā, tostarp ārpolitikā un drošības politikā, nedz arī zinātnisko iestāžu autonomiju un neatkarību.

AR ŠO IESAKA DALĪBVALSTĪM, pilnībā ievērojot subsidiaritāti, proporcionalitāti, institucionālo autonomiju un akadēmisko brīvību un saskaņā ar dalībvalstu konkrētajiem apstākļiem, dažādajām izejas pozīcijām un to kompetenci atbilstīgi Līgumam un ņemot vērā nepieciešamību optimizēt resursus gan Savienības, gan dalībvalstu līmenī, veikt turpmāk minētās stratēģiskās, operatīvās un veicinošās darbības.

Stratēģiskās darbības

1. Atzīt nozīmi, kāda zinātnes diplomātijai ir kā savas pētniecības un inovācijas, un ārpolitikas un drošības politikas sastāvdaļai, kā arī tās ieguldījumu kopējā ārpolitikā un drošības politikā un kopējā drošības un aizsardzības politikā, atzīstot tās potenciālu attiecīgajās ārpolitikas un drošības politikas stratēģijās.
2. Sadarbībā ar Komisiju maksimāli palielināt zinātnes diplomātijas ietekmi, lai veicinātu Savienības vērtības, tostarp brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu, kā arī mieru un multilaterālismu.
3. Atzīt zinātnes diplomātijas potenciālu starptautiskās sadarbības pasākumu veicināšanā zinātnes, pētniecības un inovācijas jomā un izmantot zinātnes diplomātijas darbības, lai pozicionētu Savienību kā globālu līderi tādās jomās kā akadēmiskā brīvība, zinātniskās pētniecības brīvība, atvērtā zinātne un atvērta un droša starptautiskā sadarbība pētniecībā, tehnoloģijās un inovācijā, tostarp, izmantojot iniciatīvu “Zinātnei izvēlies Eiropu” saskaņā ar Eiropas komandas pieeju un iesaistot trešās valstis pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” un *Euratom* programmā.

4. Sadarbībā ar Komisiju likt lietā zinātnes diplomātiju, lai īstenotu Savienības konkurētspējas, noturības, labklājības un sabiedrības labbūtības intereses, piemēram, lai labāk pozicionētu iespējas, ko sniedz partnerības ar Savienību, tostarp, izmantojot stratēģiju *Global Gateway*²¹, veicināt Eiropas tehnoloģijas, atbalstīt Savienības lomu globālu tehnisko standartu noteikšanā, kā arī Savienības tehnoloģiju un datu suverenitāti, pamatojoties uz savstarpīguma principu saistībā ar atvērtību un datu kopīgošanu.
5. Sadarbībā ar Komisiju veicināt starpdisciplīnu un transdisciplīnu dialogus Savienības, valstu un vietējā līmenī starp dažādiem zinātnes diplomātijas dalībniekiem par zinātnisko mērķu līdzsvarošanu ar ārpolitikas un drošības politikas interesēm, jo īpaši, ņemot vērā nepieciešamību: a) novērtēt ierobežojumu ietekmi uz starptautisko zinātnisko sadarbību; b) apzināt un mazināt ekonomiskās un pētniecības drošības riskus, jo īpaši kritiski svarīgās un sensitīvās tehnoloģiju jomās; un c) izpētīt un izmantot zinātnes diplomātijas potenciālu, lai sagatavotu pamatu pētniecībai un inovācijai un darbībai ārpolitikas un drošības politikas jomā.
6. Sadarbībā ar Komisiju, pienācīgi ņemot vērā drošības apsvērumus saistībā ar divējāda lietojuma tehnoloģijām un citām sensitīvām tehnoloģijām, apzināt konkrētas jomas, kurās zinātnes diplomātiju var izmantot kā uzticēšanos vairojošu rīku, lai uzturētu un veicinātu dialogu ar trešām valstīm, kad vien tas tiek uzskatīts par lietderīgu un atbilstošu ārpolitikai un drošības politikai, vienlaikus nodrošinot, ka šāda dialoga rezultātā ārvalstu militārajiem vai izlūkošanas dienestiem netiek neatļauti nodota slepena informācija vai netiek vājinātas Savienības līmeņa sankcijas.

---

²¹ https://commission.europa.eu/topics/international-partnerships/global-gateway_en

7. Kad vien tas var pievienot vērtību esošajiem politikas procesiem, izmantot zinātnes diplomātiju, lai veicinātu Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanu, atbalstītu starptautisku nolīgumu izstrādi un īstenošanu, risinātu globālās ilgtspējas problēmas, tostarp nestabilās un ģeopolitiski stratēģiskās vidēs, piemēram, Arktikas, Vidusjūras, ES austrumu pierobežas un Rietumbalkānu reģionos, un ilgtspējīgi pārvaldītu globālos labumus un kopresursus sadrumstalotā ģeopolitiskajā vidē, tostarp teritorijās ārpus valstu jurisdikcijas, piemēram, atklātā jūrā un dziļjūrā, Antarktīkā, zemajā Zemes orbītā, uz Mēness un citiem debess ķermeņiem, kā arī tādus kopējus labumus kā radiofrekvenču spektrs un tumšas un klusas debesis.
8. Sadarbībā ar Komisiju veicināt Savienības vadošo lomu globālajā zinātnes diplomātijā:
  - a) iesaistoties globālajā zinātnes diplomātijas diskursā, ko veicina *UNESCO* un citi starptautiskie forumi, un b) stiprinot saites un veidojot alianses ar uzticamiem partneriem visā pasaulē, ņemot vērā Savienības un dalībvalstu kopīgās intereses un pamatojoties uz kopīgiem pētniecības un inovācijas principiem un vērtībām.
9. Pamatojoties uz tādiem veiksmīgiem piemēriem kā Sinhrotrona starojums zinātnes un eksperimentāliem lietojumiem Tuvajos Austrumos (*SESAME*)²², izmantot zinātnes diplomātiju, lai veicinātu starptautisku pētniecības infrastruktūru izveidi un attīstību, tādējādi veicinot vērienīgos Savienības mērķus un piesaistīšanas spējas.
10. Sadarbībā ar Komisiju pozicionēt Eiropas pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūras kā Savienības maigās varas stratēģiskos aktīvus zinātnes diplomātijā²³ un kā galvenos Savienības stratēģiskās autonomijas un zinātniskās izcilības virzītājspēkus, izmantojot to potenciālu piesaistīt talantīgākos speciālistus, to ieguldījumu inovācijā, revolucionārā pētniecībā, zināšanu radīšanā, standartu noteikšanā un atrodamu, pieejamu, savietojamu un atkalizmantojamu (*FAIR*) datu kopīgošanā, kā arī divpusējo un daudzpusējo attiecību virzīšanā.

---

²² <https://www.sesame.org.jo/>

²³ Komisijas paziņojums “Eiropas pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru stratēģija”, COM(2025) 497 final/2, 30.9.2025., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/>

Operatīvās darbības

11. Tur, kur vēl nav piemērotu atbalta pasākumu, apsvērt iespēju uz jau esošo struktūru pamata tādus izveidot zinātnes diplomātijas koordinācijai visā pārvaldībā un starp svarīgākajām ieinteresētajām personām dažādos līmeņos, tostarp, vajadzības gadījumā ieceļot valsts zinātnes diplomātijas koordinatoru un izpētīt sinerģijas ar diplomātiju citās nozarēs, piemēram, klimata, zaļo, ūdens, okeāna, polāro, kosmosa, enerģētikas un veselības diplomātiju, ar īpašu uzsvāru uz savstarpējām saiknēm ar tehnoloģiju un digitālo diplomātiju, kā arī kultūras diplomātiju.
12. Vajadzības gadījumā un apspriežoties ar Komisiju attiecīgi apsvērt iespēju izstrādāt valstu ceļvežus uz interesēm un vērtībām balstītām zinātnes diplomātijas darbībām un tās regulāri atjaunināt, pamatojoties uz: a) stratēģisku tematisko un ģeogrāfisko prioritāšu un interešu apzināšanu Savienības, valstu un, attiecīgā gadījumā, vietējā līmenī, par kurām vienojušās attiecīgās zinātnes diplomātijas ieinteresētās personas, un b) novērtējumu par savstarpējām interesēm un sadarbības iespējām starp Savienību un trešām valstīm konkrētās jomās, tostarp, izmantojot dalību un asociāciju pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa”.

13. Pārskatīt un vajadzības gadījumā pastiprināt ārlietu un citu attiecīgo ministriju zinātniskās konsultēšanas un prognozēšanas mehānismus, lai apzinātu trūkstošās spējas un izstrādātu ieteikumus šādu “zinātne politikai” mehānismu uzlabošanai, tostarp, iespējams, norīkojot pētniekus un pētniecības speciālistus²⁴ darbā diplomātiskajos dienestos zinātnisko konsultantu statusā, vajadzības gadījumā pamatojoties uz pieredzi, kas gūta, izmantojot esošos zinātnisko konsultāciju mehānismus pasaules, Savienības, valstu un vietējā līmenī, tādējādi atbalstot plašākus centienus veicināt zinātnisko pierādījumu izmantošanu publiskās politikas veidošanā²⁵, tostarp īstenojot EPT darbību “Eiropas zinātne politikai”.
14. Pārskatīt un attiecīgā gadījumā stiprināt zinātnes ministriju un citu attiecīgu pētniecības un inovācijas struktūru diplomātiskās un starptautiskās sadarbības mehānismus, apzinot spēju nepietiekamību un izstrādājot pasākumus diplomātisko prasmju uzlabošanai šajos mehānismos, tostarp, iespējams, norīkojot pieredzējušus diplomātiskos konsultantus darbā zinātniskās iestādēs.

---

²⁴ Padomes Ieteikums (2023. gada 18. decembris) par Eiropas satvaru pētniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības talantu piesaistīšanai un noturēšanai Eiropā, OV C 1640, 29.12.2023.

²⁵ Saskaņā ar Padomes secinājumiem par pētniecības un inovācijas nozīmes un ietekmes stiprināšanu politikas izstrādes procesā Savienībā, 16450/23, 8.12.2023.

15. Sadarbībā ar Komisiju pastiprināt Savienības iesaisti un sniegt koordinētu palīdzību zinātnē balstītām starptautiskām organizācijām, tostarp, ja iespējams, globālām starpvaldību zinātnes politikas platformām, un stiprināt sadarbību ar nevalstiskām starptautiskām organizācijām, kas darbojas zinātnes diplomātijas jomā, piemēram, Starptautisko zinātnes padomi (*ISC*)²⁶ un Ženēvas Zinātnes un diplomātijas iniciatoru (*GESDA*)²⁷, kā arī organizācijām, kas strādā pie tehniskajiem standartiem un konvencijām.
16. Sadarbībā ar Komisiju izveidot tīklus un sinerģijas starp zinātnes un tehnoloģiju atašejiem Savienības un dalībvalstu diplomātiskajās pārstāvniecībās visā pasaulē, lai maksimāli palielinātu viņu īstermiņa un ilgtermiņa ietekmi un labāk izmantotu esošos resursus, tostarp valstu tīklus un digitālās platformas, vienlaikus liekot uzsvāru uz koordināciju, nevis jaunu struktūru izveidi, un izvairoties no nevajadzīga administratīvā sloga.
17. Sadarbībā ar Komisiju atbalstīt Savienības zinātnes diplomātijas informatīvos pasākumus, īstenojot strukturētu pieeju dalībvalstu zinātnes diasporai, palīdzot izveidot attiecīgus tīklus sadarbībā ar akadēmiskās apmaiņas dienestiem un citiem attiecīgajiem pastāvošajiem mehānismiem, labāk izmantojot valstu un Savienības programmu un mobilitātes shēmu absolventu tīklus, piemēram, Marijas Kirī vārdā nosaukto absolventu apvienību²⁸ un *Erasmus Mundus* apvienību²⁹, un izmantojot priekšrocības, ko dod labi pazīstami pasākumi, kas, neskatoties uz ģeopolitiskām nesaskaņām, veicina savstarpējas saiknes starp cilvēkiem, kas darbojas zinātnes jomā.
18. Izstrādāt stratēģisku pieeju attiecībā uz riskam pakļautajiem bēgļiem no zinātnieku un pētnieku vidus, lai sekmētu viņu turpmāko ieguldījumu pētniecībā un inovācijā, pamatojoties uz Savienības aizstāvētajiem principiem un vērtībām, vienlaikus īstenojot nepieciešamos aizsardzības pasākumus.

---

²⁶ <https://council.science/>

²⁷ <https://www.gesda.global/>

²⁸ <https://www.mariecuriealumni.eu/>

²⁹ <https://www.em-a.eu/>

19. Strādāt pie tā, lai izveidotu iedarbīgu sadarbību ar globālajiem dienvidiem, veidojot līdztiesīgas zinātnes diplomātijas partnerības, kas veicinās vietējo zināšanu un zinātnības piesaistīšanu kopīgo globālo problēmu risināšanā un nodrošinās spēju veidošanas iespējas, tādējādi arī novēršot pētniecības un inovācijas spēju asimetriju.

Veicinošas darbības

20. Veicināt saiknes starp dalībvalstu diplomātiskajiem dienestiem, no vienas puses, un pētniecībā iesaistītām organizācijām, universitātēm un citām augstākās izglītības iestādēm, tostarp Eiropas universitāšu aliansēm, pētniecības finansētājiem, pētniekiem un pētniecības darbiniekiem, kā arī pilsonisko sabiedrību un nevalstiskajiem dalībniekiem, no otras puses, kuri var pavērt jaunas iespējas inovācijai un stiprināt globālas partnerības papildus tradicionālajiem kanāliem starp valdību un akadēmiskajām aprindām.
21. Sadarbībā ar Komisiju palīdzēt izstrādāt pozitīvus zinātnes diplomātijas vēstījumus, kā pamatā ir daudzdisciplīnu un starpdisciplīnu pētījumi, kuros sistemātiski iekļauj sociālās un humanitārās zinātnes, un izplatīt konstatējumus ar zinātnisku publikāciju, saziņas un sabiedrības iesaistes palīdzību, lai palielinātu uzticēšanos zinātnei, stiprinātu informācijas telpas integritāti, apkarotu dezinformāciju un aizsargātu demokrātiju, brīvību un multilaterālismu.

22. Veicināt daudzvalodību zinātnes diplomātijā un valodu daudzveidību zinātnē saskaņā ar G20 ieteikumiem par zinātnisko iesaisti ³⁰.
23. Pilnībā ievērojot valstu kompetenci izglītības un akadēmiskās brīvības jomā, mudināt attiecīgajās izglītības un mācību programmās integrēt elementus, kas saistīti ar zinātnes diplomātiju, zinātnes lomu starptautiskajā sadarbībā un uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanu, lai palielinātu jaunāko paaudžu informētību par saikni starp zinātni, politiku un globāliem pārbaudījumiem, piemēram, veicinot jaunatnes vēstniekus zinātnes diplomātijas jomā, ja viņi to vēlas.
24. Sadarbībā ar akadēmiskajām iestādēm apsvērt iespēju, sadarbojoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, nodrošināt mācības zinātnes diplomātijā zinātniekiem un diplomātiem, kā arī profesionāļiem, kas strādā zinātnes un diplomātijas saskares jomās, tostarp, integrējot zinātnes diplomātijas moduļus diplomātijas akadēmiju mācību programmās un diplomātu apmācībā pirms viņu norīkošanas darbā ārvalstīs.

IESAKA KOMISIJAI veikt turpmāk norādītās darbības, lai jo īpaši atbalstītu šā ieteikuma 1.–24. punkta īstenošanu.

25. Nodrošināt atbalstu Savienības zinātnes diplomātijas dalībnieku, stratēģiju un mācību piedāvājumu un Savienības partneru un konkurentu zinātnes diplomātijas centieni kartēšanā, lai gūtu pārskatu par esošajiem valstu satvariem un pašlaik pieejamajiem zinātnes diplomātijas resursiem un paraugpraksi, kā arī globālo zinātnes diplomātijas vidi, kurā darbojas Savienība un tās dalībvalstis, tādējādi arī palīdzot mazināt atšķirības starp dalībvalstīm.

---

³⁰ https://g7g20-documents.org/fileadmin/G7G20_documents/2025/G20/South%20Africa/Sherpa-Track/Research%20and%20Innovation%20Ministers/1%20Ministers'%20Language/Research%20and%20Innovation_Recommendations%20on%20Science%20Engagement_23.09.2025.pdf

26. Stiprināt revolucionāru norišu uzraudzību pētniecībā, tehnoloģijās un inovācijā, piemēram, plašāku MI izmantošanu zinātnē Savienības vispārējās MI politikas ³¹ ietvaros, novērtējot to nozīmi attiecībā uz zinātnisko sadarbību, pētniecības integritāti, ētiku, intelektuālā īpašuma aizsardzību un Savienības konkurētspēju un noturību, vērtības radīšanu un tehnoloģisko suverenitāti un veicinot uz cilvēku vērstu, atbildīgu, pārredzamu, līdztiesīgu un drošu šo tehnoloģiju izmantošanu pasaules līmenī.
27. Darīt iespējamu regulāru apmaiņu starp zinātniekiem un diplomātiem, kā arī ar ekspertiem, kuri strādā saskarsmē gan ar vieniem, gan otriem, izveidojot virtuālu Eiropas zinātnes diplomātijas platformu, kuras pamatā ir Eiropas komandas pieeja, kuru veido, ja iespējams, balstoties uz esošām Savienības un valstu platformām un tīkliem, un kura var palīdzēt noteikt tematus kopīgai zinātnes diplomātijas rīcībai attiecībā uz tām valstīm un reģioniem, kas ir Savienības interešu lokā.
28. Esošajā EPT satvarā (piemēram, EPT foruma pastāvīgajā apakšgrupā jautājumos par globālo pieeju) izveidot *ad hoc* kontaktgrupu, ko var aktivizēt *ad hoc*, lai atbalstītu kopīgas reakcijas izstrādi pētniecības un inovācijas jomā, kad tas nepieciešams, reaģējot uz ģeopolitiskām norisēm, piemēram, draudiem Savienības ekonomiskajai drošībai, militāru agresiju vai demokrātijas regresu, tostarp, atbalstot koordinētu riska novērtēšanu un ārkārtas rīcības plānošanu attiecībā uz starptautisku sadarbību pētniecības jomā.

---

³¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/lv/policies/ai-office>

29. Integrēt Eiropas Savienības zinātnes diplomātijas satvaru pētniecības un inovācijas pamatprogrammā un citās Savienības programmās, tostarp *Euratom* pētniecības un mācību programmā, vairāk izmantojot tādus instrumentus kā iniciatīva “Zinātnei izvēlieties Eiropu!”, iesaistīšana pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” un starptautiska dalība tajā, zinātnes un tehnoloģiju nolīgumi, *Global Gateway* projekti, Eiropas atvērtās zinātnes mākonis ³², Eiropas pētniecības infrastruktūras konsorcijs (*ERIC*) ³³ un tīkls *Eureka* ³⁴, kā arī iniciatīvas, kas vērstas uz konkrētiem ģeogrāfiskajiem reģioniem un tematiem, piemēram, partnerība pētniecības un inovācijas jomā Vidusjūras reģionā (*PRIMA*) 2021.–2027. gadam ³⁵, ĀS un ES inovācijas programma ³⁶, Globālās veselības Eiropas un jaunattīstības valstu klīnisko pārbaužu partnerības programma (*EDCTP*) 2021.–2027. gadam ³⁷, iniciatīva “Misija – inovācija” ³⁸ un Atlantijas okeāna pētniecības un inovācijas alianse (*AAORIA*) ³⁹.
30. Veicināt Vidusjūras reģiona zinātnes diplomātijas centra izveidi, kā paziņots Vidusjūras reģiona paktā ⁴⁰, pamatojoties uz pašreizējām darbībām reģionā, un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt kopīgu zinātnes diplomātijas darbību Tuvajos Austrumos un kopā ar minēto reģionu (kopīga politikas rīcība), kā arī attiecīgā gadījumā stiprināt zinātnes diplomātijas dialogus ar galvenajiem daudzpusējiem un starptautiskajiem partneriem, piemēram, Āfrikas Savienību (ĀS), Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu kopienu (*CELAC*), Dienvidaustrumāzijas valstu asociāciju (*ASEAN*) un Centrālāziju, kā arī ar tām ES kandidātvalstīm un trešām valstīm, kuras ir asociētas pētniecības un inovācijas pamatprogrammā.

---

32 <https://eosc.eu/>

33 <https://www.eric-forum.eu/>

34 <https://www.eurekanetwork.org/>

35 <https://prima-med.org/>

36 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2023-07/ec_rtd_au-eu-innovation-agenda-final-version.pdf

37 <https://www.edctp.org/>

38 <https://mission-innovation.net/>

39 <https://allatlanticocean.org/>

40 Kopīgs paziņojums par Vidusjūras reģiona paktu, JOIN(2025) 26 final, 16.10.2025.

31. Stiprināt zinātnisko konsultāciju sniegšanu ārpolitikā un drošības politikā, jo īpaši ar darbībām, ko veic Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*)⁴¹ un Zinātniskais konsultāciju mehānisms⁴², kā arī Savienības decentralizētās aģentūras⁴³, tostarp, atbalstot starptautiskus dialogus sadarbībā ar starptautiskām zinātnisko konsultāciju struktūrām.

ĪSTENOŠANA, SAZIŅA UN ZIŅOŠANA

Dalībvalstīm tiek ieteikts īstenot šā ieteikuma 1.–24. punktu atbilstīgi katras valsts konkrētajai situācijai, tiklīdz tas ir praktiski iespējams.

Komisijai un dalībvalstīm tiek ieteikts informēt sabiedrību par zinātnes diplomātijas svarīgo nozīmi.

Komisijai tiek ieteikts uzraudzīt šā ieteikuma īstenošanas progresu, izmantojot esošās EPT pārvaldības struktūras, jo īpaši EPT foruma pastāvīgo apakšgrupu jautājumos par globālo pieeju, sadarbībā ar Eiropas Ārējās darbības dienestu, izmantojot EPT platformu un attiecīgos uzraudzības rīkus, un reizi divos gados ziņot Padomei par progresu šā ieteikuma īstenošanā, ziņojumam veidojot daļu no tās divgadu ziņojuma par globālo pieeju pētniecībai un inovācijai. Jaunas struktūras nav jāveido.

EPT foruma pastāvīgajai apakšgrupai jautājumos par globālo pieeju tiek ieteikts atbalstīt tādu kopīgu rādītāju noteikšanu, kas piemērojami visiem Savienības zinātnes diplomātijā iesaistītajiem dalībniekiem, lai varētu saskaņoti un sistemātiski uzraudzīt to darbības un progresu, tādējādi ļaujot efektīvi vākt kolektīvu informāciju ar mērķi atbalstīt sakrītīgu darbību izstrādi starp tiem.

---

⁴¹ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/index_en

⁴² <https://scientificadvice.eu/>

⁴³ https://www.euda.europa.eu/publications/brochures/eu-ansa_en

Šajā sakarā dalībvalstis tiek aicinātas brīvprātīgi sniegt Komisijai informāciju (ja tāda ir pieejama) par savām valsts pieejām un iniciatīvām kā ieguldījumu minētajās Komisijas uzraudzības un ziņošanas darbībās.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs/priekšsēdētāja
